

Motion

1975/76:565

av herrar Lothigius och Johansson i Skärstad om fortsatt användning av THX-preparatet

Preparatet THX har varit föremål för behandling i riksdagen flera gånger. Bakgrunden till enskilda riksdagsmäns agerande i frågan har varit det starka positiva intryck, som erhållits från människor som använt preparatet.

Doktor Sandberg doktorerade 1949 på en avhandling om thymus. Han tog fram ett enkelt vattenextrakt på kalvbräss som han ansåg innehålla thymushormoner. Det fick arbetsnamnet THX. Under den tid doktor Sandberg verkat har ca 50 000 människor erhållit preparatet. Förutom doktor Sandberg själv har läkare och legitimerade sjuksköterskor behandlat patienter med detsamma. Ca 5 miljoner injektioner har gjorts. I dag finns en kö på över 5 000 människor som begär behandling med preparatet.

Det har omvittnats från såväl läkarhåll som patienthåll om den positiva effekt preparatet uppvisar. Vi motionärer har mött många människor från olika yrkesgrupper som personligen omvittnat THX-ets verkningar. Man anger ett förbättrat allmäntillstånd men lika ofta en direkt förbättring på vissa sjukdomssymptom. Flera har ansett sig helt friska, andra anser sig icke kunna leva utan att erhålla THX. Vi motionärer har uppmanats av flera välmeriterade läkare här i landet att som riksdagsmän med anledning av dagens situation taga upp denna fråga. Vi har med stor förvåning kunnat iakttaga hur flera utav dessa av personliga skäl begärt att få vara anonyma. Motivet har varit anställningsförhållandena och oro för socialstyrelsens agerande. Det är självklart att vi respekterar sådana önskemål men också lika självklart att vi inte kan acceptera att yrkesmänniskor med viktiga uppgifter i sjukvårdens och allmänhetens tjänst skall känna sig tvingade att förtiga personliga erfarenheter av fakta i rädsla för någon form av repressalier.

Det måste vara något fel i vårt s. k. öppna samhälle, när människor inte vågar framföra sin mening inför en myndighet.

En arbetsgrupp inom socialstyrelsen har under år 1975 efter undersökningar av preparatet givit sitt utlåtande att detsamma är verkningslöst och saknar effekt. Mot detta uttalande står efter nära 25 års användning 50 000 människors behandling och tusentals klara personliga vittnesmål om positiv effekt.

Läkare har hindrats att använda THX då en behandling enligt socialstyrelsen icke står i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. Läkare med personlig övertygelse om preparatets fördelar har brutit mot detta med åberopande av humanitära skäl.

Mot bakgrunden av vad som ovan sagts anser vi att preparatet har starkt underlag för kvalifikationen beprövad erfarenhet.

Två kända läkemedelsföretag i USA söker nu renframställa thymus ur kalvbrädd. Statliga företaget KABI gör detsamma, men räknar med 5-7 års försöksverksamhet innan ett lämpligt material kan släppas fram. En forskargrupp i Umeå med Torgny Stigbrandt i spetsen anser att positiva utslag finns för THX. Doktor Milan C. Pesic vid institutet för thymusforskning i Bad Harzburg har genomfört efterprövningar på ca 1 000 patienter och meddelat positiv effekt. Forskare vid Belgraduniversitetet har likaledes funnit positiva reaktioner. Ett tjugotal läkare i Tyskland har gått in för en omfattande prövning för användning av THX. Dessa meddelanden har offentliggjorts i pressen.

Under senare tid har 6-8 infektionsfall inträffat efter injektion med preparatet. Man kan naturligtvis inte utesluta att sådant har hänt tidigare utan att det kommit till allmänhetens kännedom. I förhållande till vissa erkända läkemedels negativa verkningar med också dödsfall som följd är händelserna med THX-et en obetydlighet. Många människor drar sig i dag för att besöka de större sjukhusen med anledning av den s. k. sjukhussjukan.

Vi anser det vara nära nog en grotesk företeelse att i dag fortfarande motarbeta THX med tanke på de senare årens positiva reaktioner. Samtidigt som ett upphörande under ett antal år skulle betraktas som en synnerligen inhuman åtgärd. Vi anser också att det tillhör människornas fri- och rättigheter att själva få välja behandlingsformen om valmöjlighet finnes och om läkemedel som utvärderats inte har uppvisat en negativ effekt. Vi begär att patienter som önskar få tillgång till THX skall genom läkares försorg kunna erhålla detsamma till dess ett renare material av det nuvarande preparatet kommer i marknaden.

Vi behöver alldeles tydligt dessutom en fri obunden instans i vårt land dit allmänheten men också enskilda läkare kan vända sig för att lämna egna informationer, råd och erfarenheter, uttrycka sina önskemål och ställa sina frågor.

Många läkare har varken tid eller personliga förutsättningar att göra egna utvärderingar eller forskningar i enlighet med de krav socialstyrelsen begär. Det måste bedömas synnerligen värdefullt att frågor som kommer fram i deras praktiska verksamhet så snabbt som möjligt kommer till allmänhetens nytta.

Socialstyrelsens agerande i THX-frågan har skrämt både läkare och patienter för att lämna för samhället viktiga informationer. Patienter och läkare bör ha ett opartiskt forum där de kan förmedla sina synpunkter, som där sedan behandlas och därefter eventuellt förmedlas till socialstyrelsen.

Hade man haft dessa möjligheter tidigare är vi övertygade om att åtskillig tid vunnits och snabbare resultat skulle nåtts på vissa områden.

Med stöd av vad som anförts i motionen föreslår vi

1. att riksdagen hos regeringen begär sådana föreskrifter att THX-preparatet kan användas inom sjukvården till dess renare thymuspreparat kommer i marknaden.

2. att riksdagen hos regeringen begär att ett obundet organ skapas mellan läkare-patienter och socialstyrelsen, dit de förra kan vända sig för att förmedla erfarenheter, ge informationer etc. i enlighet med vad i motionen anföres.

Stockholm den 22 januari 1976

CARL-WILH. LOTHIGIUS (m)

SVEN JOHANSSON (c)

i Skärstad